

การดำเนินงาน ตามแผนแม่บท อพ.สธ.

เอกสารแผนแม่บทช่วงระยะ
๕ ปีที่เจ็ด (ตุลาคม ๒๕๖๔ -
กันยายน ๒๕๖๙)

อพ.สธ. อนุรักษ์และพัฒนาฐานทรัพยากร ๓ ฐาน คือ ทรัพยากร
กายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา มี
แนวทางการดำเนินงาน ๓ กรอบ ๘ กิจกรรม ภายใต้แผนแม่บทมี
ระยะ ๕ ปี ต่อหนึ่งแผน

แนวทางการดำเนินงาน ๓ กรอบ ๘ กิจกรรม

วิสัยทัศน์การดำเนินงานตามแผนแม่บท
ช่วงระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๙)

กรอบการเรียนรู้
ทรัพยากร

กรอบการใช้ประโยชน์
ทรัพยากร

กรอบการสร้างจิตสำนึก
ในการอนุรักษ์ทรัพยากร

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

งานฐานทรัพยากรท้องถิ่นตำบลแม่ยม
ลำดับสมาชิก ๘-๕๕๖๐๖๐๓
เทศบาลตำบลแม่ยม อำเภอป่าซาง จังหวัดพะเยา

ความเป็นมาของ อพ.สธ.

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะความอุดมสมบูรณ์ของพืชพรรณมาเป็นเวลานานก่อนคำว่าความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์จะเป็นที่รู้จักกันดีในประเทศไทย แหล่งอนุรักษ์พันธุกรรมพืชตามพระราชดำริแห่งแรกถือกำเนิดขึ้น ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

พ.ศ. ๒๕๐๓ พระองค์ให้มหาดเล็กเก็บเมล็ดยางนา ริมทางตำบลท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ทรงทดลองเพาะเมล็ดยางนาที่พระตำหนักเปี่ยมสุขและทรงปลูกต้นยางนาในแปลงทดลองที่สวนจิตรลดา พร้อมข้าราชการ ข้าราชการบริพารคณาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๐๔

ทรงใช้สวนจิตรลดาทดลองโครงการส่วนพระองค์ด้านการเกษตร การอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรงปลูกป่ายางนาและพืชพรรณในแปลงป่าสาธิตทรงให้อนุรักษ์พันธุกรรมหาย และพรรณไม้เอกลักษณ์ของพระราชวัง

๙ พฤษภาคม ๒๕๒๘ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพร้อมด้วยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเปิดห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชโดยการสวนพระองค์ สวนจิตรลดา

สืบสานพระราชปณิธาน รักษาฐานทรัพยากรแผ่นดิน

มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริให้อนุรักษ์พืชพรรณของประเทศและดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

สัญลักษณ์โครงการ อพ.สธ.

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานให้ชมพู่กาเป็นดอกไม้สัญลักษณ์ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

ชมพู่กา เป็นพืชหายากใกล้สูญพันธุ์ที่มีดอกสีชมพูอมขาวงดงาม ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่ตามแนวพระราชดำริ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bretschneidera sinensis* Hemsl.

ชื่อวงศ์ : BRETSCHNEIDERACEAE

เป็นไม้ต้นสูงได้ถึง ๒๕ เมตร เปลือกเรียบสีเทา ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก ยาว ๓๐ – ๘๐ ซม. ใบย่อยไม่มีก้านใบ รูปหอกถึงรูปไข่ กว้าง ๒.๕ – ๖ ซม. กลีบรองดอกขนาดใหญ่ รูปถ้วยขอบหยักตื้นๆ กลีบดอก ๕ กลีบ รูปไข่กว้าง โคนกลีบเรียวยาว ปลายกลีบมน้วนออกด้านนอก ขนาด ๑.๘ – ๒ ซม. กลีบบนมักคว่ำลง เกสรผู้ ๘ อัน ผลรูปกระสวย แก่แล้วแตก เมล็ดรูปรี กว้าง ๑๒ มม. ยาว ๒๐ มม.

ชมพู่กา พันธุ์ไม้ใกล้สูญพันธุ์ของโลก ซึ่งพบเฉพาะที่อุทยานแห่งชาติดอยภูคา จังหวัดน่านด้วยความสูงจากระดับน้ำทะเลถึง ๑,๙๘๐ เมตร ดอยภูคานับเป็นยอดดอยที่สูงที่สุดแห่งหนึ่งของเทือกเขาหลวงพระบาง และเป็นยอดดอยที่สูงในลำดับต้นๆ ของประเทศไทย ซึ่งจากสภาพดังกล่าวนี้ทำให้เทือกเขาหลวงพระบาง และเป็นยอดดอยที่สูงในลำดับต้นๆ ของประเทศไทย ซึ่งจากสภาพดังกล่าวนี้ทำให้เทือกดอยภูคา มีลักษณะโดดเด่น ในด้านระบบนิเวศของพืชพรรณภูเขาสูงอันอุดมไปด้วยป่าดิบเขาขึ้น รวมทั้งป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง อีกทั้งเป็นป่าต้นน้ำของแม่น้ำน่านอีกด้วย พันธุ์ไม้ที่สำคัญที่สุดและพบเพียงแห่งเดียวในโลกที่นี่คือ ชมพู่กา ซึ่งเป็นต้นไม้พื้นเมืองของไทยและเป็นพันธุ์ไม้หายากที่ใกล้สูญพันธุ์ชนิดหนึ่งของโลก โดยเมื่อประมาณ ๓๐ ปีที่ผ่านมา มีรายงานว่าพบพันธุ์ไม้ชนิดนี้ที่มณฑลยูนนาน ประเทศจีน แต่ในปัจจุบันคาดว่าสูญพันธุ์ไปแล้ว

เป้าหมายรวม

เพื่อพัฒนาบุคลากร

อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร

ให้เกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย

วัตถุประสงค์

- ๑) ให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากร
- ๒) ให้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ จนเกิดผลประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย
- ๓) ให้มีระบบข้อมูลทรัพยากรสื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

อพ.สธ. ดำเนินงานโดยมีหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ โดยพระราชนุญาต มากกว่า ๒๐๐ หน่วยงานและแบ่งเป็น ๑๐ กลุ่ม ตามพันธกิจของหน่วยงาน และมีเครือข่ายที่ร่วมสนองพระราชดำริโดยการสมัครได้แก่สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (สถานศึกษา) และสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น (อปท.)

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
สนองพระราชดำริโดย : เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่